

Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hanke

Tarkastuslautakunta 11.3.2024

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Hankkeen tavoitteet

1. Edistää Hinku-maakuntastatuksen toteutumista
 - a) Pohjois-Karjala on sitoutunut vähentämään päästöjä 80 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.
 - b) Edistää kuntien ja yritysten ilmastotyötä, lisäämällä samalla alueellista elinvoimaa.
2. Kehittää ilmastokestäviä ratkaisuja ja toimintamalleja, jotka parantavat kykyä selviytyä globaaleista kriiseistä, kuten pandemioista, ilmastonmuutoksesta ja energian hintojen epävarmuudesta.

Ilmastokestävä Pohjois-Karjala -hanke

Hanke jakautui kolmeen toimenpiteeseen:

1. Ilmastokestävät kunnat
2. Ilmastokestävät yritykset
3. Ilmastokestävät julkiset hankinnat

Kaikki hankkeen toimenpiteet jatkuivat koko hankkeen ajan

TP1 Ilmastokestävät kunnat

Tavoite	Toteuma
Tuetaan maakunnan kuntia heidän lähtökohdistaan kokonaisvaltaisen ilmastotyönsä kehittämisessä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä	Kuusi Pohjois-Karjalan kuntaa ja kaupunkia liittyi vapaaehtoiseen kunta-alan energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja Juuka Hinku-verkostoon. Pohjois-Karjalan kunnista Hinku-verkostoon kuuluu nyt 11 kuntaa 13 kunnasta.
Pyritään luomaan ilmastokestävien toimintamallien jalkautumista osaksi jokapäiväistä toimintaa	Hankkeen tuella seitsemässä kunnassa laadittiin ilmastotoimien suunnitelmia osana talousarviota vuonna 2023. Ilmastotyö otettiin huomioon keskeisessä päätöksenteossa yhdeksässä kunnassa. Kuusi kuntaa sai rahoitusta ilmastotyöhön tai päästöjen vähentämiseen hankkeen aikana. Kaikki kunnat viestivät ilmastotyöstään vuoden 2023 aikana.
Hankkeessa reagoidaan ennakoivasti kuntia sitovan ilmastosuunnitelman laatimisessa	Velvoite astui voimaan 1.3.2023, mutta velvoitteesta luovutaan vuoden 2024 aikana.
Suora tuki ja avoimet tilaisuudet, tavoitteena 5 tapahtumaa	Hanke järjesti seuraavat tapahtumat: 16.3.2023 Kuntien energiafoorumi, aiheena energiakatselmukset 29.3.2023 Energiaa ilmastotyöhön – kunnat ja TKI-toimijat saman pöydän ääreen 14.6.2023 Kuntien rooli ilmastonmuutoksen torjunnassa: Energia, kiertotalous ja kestävät ratkaisut käytännössä 27.9.2023 Kuntien energiafoorumi, ajankohtaiset energia-asiat 3.10.2023 Energianeuvonnan vuosipäivä

TP1 Ilmastokestävät kunnat

- Kevään ja alkukesän 2023 aikana toteutettiin kuntakohtaisia tapaamisia, joissa käsiteltiin kuntien ajankohtaisia ilmasto-, energia- ja kiertotalousasioita. Tapaamiset järjestettiin Joensuun, Kiteen, Lieksan, Nurmeksen kaupunkien sekä Heinäveden, Juuan, Kontiolahden, Liperin ja Rääkkylän kuntien kanssa.
- Verrattuna viime vuoden vastaavaan kuntakierrokseen (Päästöt kuriin – tehokkaasti kohti vähähiilisyyttä –hanke), resurssihaaste on edelleen suurin este ilmastotyön edistämiseksi. Tämä haaste ei kuitenkaan koske pelkästään ilmastotyötä, vaan se on läsnä myös kuntien päivittäisessä toiminnassa. Resurssien puute näkyy erityisesti ilmastotyön koordinoinnissa ja käytännön toteutuksessa. Vaikka työtä tehdään usein, se ei aina näy selkeästi ilmastotyönä, vaan sitä pidetään osana yleistä säästötoimintaa kuntatalouden puitteissa.
- Toisaalta jo vuodessa kehitystä on tapahtunut

TP2 Ilmastokestävät yritykset

Tavoite	Toteuma
Neliosaisen koulutuksen järjestäminen, tavoite 20 yritystä	Koulutukset järjestettiin syyskuun ja marraskuun 2023 välillä, tavoitti 51 yritystä ja 25 muuta toimijaa.
Koulutusten tallenteet ja materiaalien jälkikäyttö	Tallenteet ja materiaalit ovat tallennettuna maakuntaliiton verkkosivuille ja tallenteet Youtube-videopalvelussa
Esimerkinomainen päästölaskenta viidelle yritykselle	Päästölaskenta toteutettiin kahdelle yritykselle
Edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, kasvattaa tietopohjaa ja parantaa samalla yritysten elinvoimaisuutta	Toimenpiteet mahdollistivat khk-päästöjen vähenemisen parantuneen tiepohjan kautta, elinvoimaisuuden arviointi haastavaa

TP3 Ilmastokestävät hankinnat

Tavoite	Toteuma
Hanke järjestää kestävien julkisten hankintojen yhteistilaisuuksia maakunnan kunnille ja yrityksille (4 kpl)	<ol style="list-style-type: none">4.5.2023 Julkiset hankinnat ja ilmastokestävä Pohjois-Karjala-webinaari17.8.2023 Hiilineutraalius ja kestävät hankinnat viheralueilla23.11.2023 Ilmastokestävät hankinnat –koulutus
Kehitetään kuntien kanssa ilmastokestävien hankintojen toteutumista.	Kuntien hankinnoissa on haasteita tiukempien ympäristö- ja ilmastokriteerien soveltamisessa, erityisesti paikallisten yritysten tukemisen ja tiukempien vaatimusten välillä. Ennen kun strategisen tason linjaukset kestävästä hankinnoista kunnissa on tehty, on haastava edistää ilmastokestävien hankintojen toteutusta. Toisaalta hanke on mahdollistanut koulutusten ja muiden tapahtumien kautta tietoisuuden lisäämisen ilmastokestävästä hankinnoista
Kehitetään yritysten kanssa ilmastokestävien hankintojen toteutumista.	Loppukyselyn perusteella (10 vastausta) vastanneista yrityksestä kaikissa ilmasto- ja vastuullisuusperiaatteiden lisääntymisen julkisissa kilpailutuksissa suhtaudutaan ilmastotavoitteiden lisääntymiseen myönteisesti ja sen katsotaan tarjoavan mahdollisuuksia yritykselle. Toisaalta kehitystä hankkeen aikana ei saatu aikaan.

Yhteenveto 1/2

Ilmastokestävät kunnat

Kuntien osalta kehitystä on tapahtunut hankkeen aikana, tämä näkyy uusien toimintamallien käyttöönotolla.

95,5% Pohjois-Karjalan asukkaista asuu kunnassa, joka on asettanut päästövähennystavoitteen.

Ilmastokestävät yritykset

Yritysten toimenpiteessä toimenpiteet tukivat tietopohjan kasvattamista ilmasto-, energia- ja kiertotalousasioista ja mahdollistavat kestäväen vihreän siirtymän edistymistä

Hankkeen puitteissa toteutetut toimenpiteet ja koulutukset mahdollistavat uusien innovatiivisten lähestymistapojen ja ideoiden syntymisen, joita pk-yritykset voivat hyödyntää.

Ilmastokestävät hankinnat

Ilmastokestäviä hankintoja ei saatu konkreettisesti toimeenpantua, mutta hankkeen tiedonjako ja tapahtumat mahdollistivat osaltaan muutoksen mahdollistamisen tulevaisuudessa

Tulevaisuudessa on tärkeää kehittää parempia käytäntöjä ja tiedonjakoa tiukempien kriteerien kestäväksi huomioimiseksi hankinnoissa.

Yhteenveto 2/2

- Hankkeen lyhyt kesto aika vaikuttaa tuloksien mitattavuuteen ja vaikuttavuuteen.
- Toisaalta, hankkeen loppukyselyn perusteella tulokset viittaavat siihen, että keskeiset kohderyhmät, eli kunnat ja yritykset, koki hankkeen positiivisesti ja hyödyllisenä.
 - Yhdeksän kymmenestä vastaajasta koki hankkeen järjestämät tapahtumat hyödyllisinä ja palautteen mukaan tapahtumilla positiivisista vaikutuksista kunnan ilmastotyöhön. Yritysten vastaukset olivat positiivisia hankkeen järjestämien ilmastokestävät yritykset -koulutusten suhteen, keskiarvon ollessa 4,2 asteikolla 0–5.
- Hankkeen saavutukset ja toimenpiteet jatkuvat vuoden 2024 alusta alkaneessa Ilmastokestävä Pohjois-Karjala 2030 –hankkeessa.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Kiitos!

Projektipäällikkö Eetu Ahlberg
eetu.ahlberg@pohjois-karjala.fi

0503409009

pohjois-karjala.fi

[@pohjois-karjala](https://www.facebook.com/pohjois-karjala)

[@pkliitto](https://twitter.com/pkliitto)

[@pohjois_karjala](https://www.instagram.com/pohjois_karjala)

[linkedin.com/company/
pohjois-karjala](https://www.linkedin.com/company/pohjois-karjala)

[youtube.com/pkmaakuntaliitto](https://www.youtube.com/pkmaakuntaliitto)